

Projekt

z dnia 10 stycznia 2023 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY RZEKUŃ**

z dnia 10 stycznia 2023 r.

**w sprawie w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2023 rok**

Na podstawie 18 ust. 2 pkt 15, art. 41 ust. 1, 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40) oraz art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119) Rada Gminy Rzekuń uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2023 rok, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Małgorzata Żebrowska

ADWOKAT

Łukasz Kubel

ADWOKAT

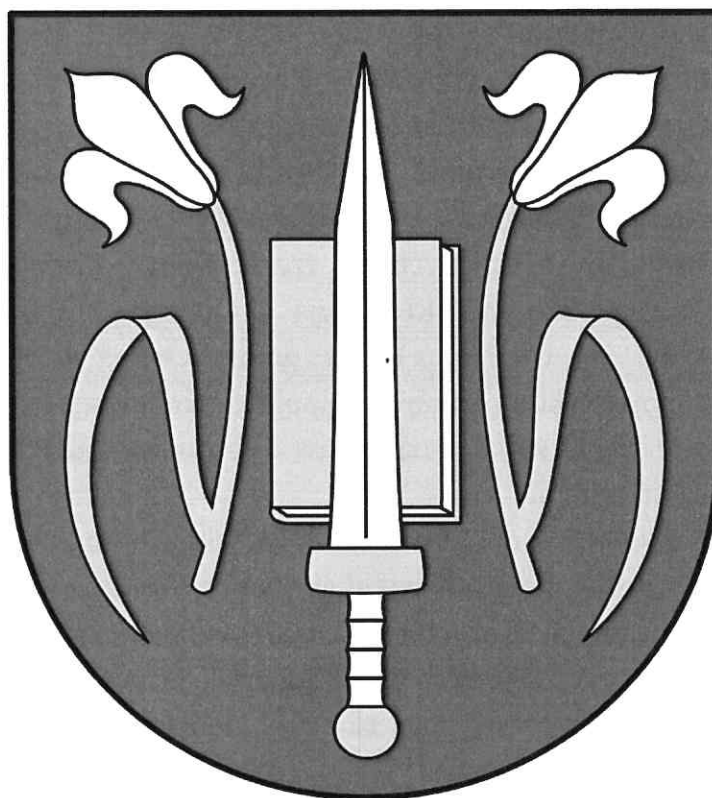
Lukasz Kubiś

Załącznik

do Uchwały Nr .....

Rady Gminy Rzekuń

z dnia .....

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2023 ROK**

WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest kontynuacją zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które stanowią: w art. 4¹ "Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy". Poza realizacją GPPiRPA do zadań gminy należą także: podejmowanie uchwał w sprawie ograniczenia dostępności alkoholu, kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych i realizowanie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. Podstawą tworzenia Programu są również: ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o Przeciwdziałaniu Narkomanii, Narodowy Program Zdrowia, Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych w naszej gminie. Program powstaje przy współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz instytucji działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i innym patologiom społecznym. Realizacja gminnego programu ma na celu stworzenie spójnego systemu działań na terenie gminy Rzekuń w celu:

- 1) ograniczenia i zmiany struktury spożycia napojów alkoholowych,
- 2) zapobiegania powstaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu,
- 3) przeciwdziałaniu narkomanii.
- 4) rozwiązywania problemów z obszaru uzależnień behawioralnych i minimalizowania szkód zdrowotnych i ekonomicznych wynikających z uzależnień i innych zachowań społecznie nieakceptowalnych, których realizacja powinna przyczynić się do poprawy zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców Gminy Rzekuń, właściwego wychowywania młodego pokolenia, a także zapewnienia ładu i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa społeczności lokalnej.

Planowane działania uwzględniają różnorodne uwarunkowania i skutki wiążące się z szeroko rozumianym obszarem problemów społecznych powstałych na tle nadużywania alkoholu, narkotyków, występowania zaburzeń behawioralnych, integracji społecznej osób uzależnionych oraz zjawiska przemocy, szczególnie w szkole i w rodzinie.

Zespół uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy występowanie zaburzeń behawioralnych są chorobami społecznymi, których konsekwencje są odczuwane przez członków rodziny osób uzależnionych oraz całe środowisko społeczne.

Zadania Gminnego Programu znajdują odbicie w obecnie obowiązujących przepisach i obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Odpowiadające zadaniom działania w ramach realizacji Programu, które przewiduje się w 2023 roku:

- 1) realizacja zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe i inne uzależnienia pomocy psychospołecznej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem profilaktycznym;
- 4) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie przeciwdziałaniu przemocy;
- 5) prowadzenie działań pracy środowiskowej w ramach działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych (placówek wsparcia dziennego);
- 6) dofinansowanie wypoczynku letniego w formie jednodniowych wycieczek profilaktycznych z programem profilaktyczno-edukacyjnym dla dzieci i młodzieży z grupy wysokiego ryzyka (m.in. doznających przemocy; z rodzin w których

występuje problem uzależnień; z rodzin niewydolnych wychowawczo; z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej);

7) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych i innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie;

8) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą, dotyczące wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków psychoaktywnych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;

9) kierowanie osób zajmujących się realizacją zadań z zakresu profilaktyki zachowań problemowych i rozwiązywania problemów uzależnień na szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji;

10) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez działania mające na celu integrację środowiska osób zagrożonych uzależnieniami, uzależnionych i współuzależnionych oraz działania o charakterze nauki konstruktywnego spędzania wolnego czasu;

11) dokonywanie zakupów oraz usług niezbędnych i związanych z realizacją zadań ujętych w Programie, w szczególności do realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych i socjoterapeutycznych;

12) finansowanie badań wykonywanych przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia wobec osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny (wnioski GKRPA o obowiązek podjęcia leczenia);

13) dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych wśród określonych grup adresatów - młodzieży, sprzedawców napojów alkoholowych, nauczycieli, rodziców uczniów, pracowników służby zdrowia;

14) wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Rzekuń.

Badania statystyczne wskazują, że Polska zajmuje jedno z czołowych miejsc na liście państw pod względem ilości spożycia alkoholu przypadającego na statystycznego Polaka oraz ilości osób uzależnionych. Problem ten obejmuje coraz młodsze osoby, zarówno w mieście, jak i środowisku wiejskim. Problem nadużywania alkoholu stanowi jedno z ważniejszych zagrożeń społecznych.

Mając świadomość występowania, na terenie naszej gminy problemu alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych chcemy jeszcze dokładniej zdiagnozować i w sposób obiektywny ocenić rzeczywiste rozmiary i nasilenie tego zjawiska.

Na mocy uprawnień przekazanych przez ustawodawcę podejmujemy działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych, integracją społeczną osób uzależnionych oraz tworzymy warunki motywujące do powstrzymywania się od spożywania alkoholu, czy ograniczania dostępności do alkoholu, a także podejmowania działań zmierzających do walki z innymi rodzajami uzależnień. Mając na uwadze dobro naszych mieszkańców stawiamy cele oraz zadania do wykonania w 2023 roku.

CELE PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Rzekuń oraz prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych.

Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, wytycza główne kierunki działań w tym zakresie. W 2023 roku cele główne będą realizowane poprzez cele szczegółowe:

1. Promowanie zdrowego stylu życia bez używek i alkoholu.
2. Zwiększenie dostępności do placówek terapeutycznych.
3. Zwiększenie kompetencji wychowawców, nauczycieli i rodziców w zakresie przekazywania wiedzy o zagrożeniach wynikających z chęci poznania wszelkiego rodzaju używek oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych.
4. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy poprzez budowanie systemu interdyscyplinarnego z innymi formami wsparcia dla ofiar przemocy.
5. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
6. Wspieranie lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii na terenie gminy Rzekuń.

7. Badanie i monitorowanie problemów związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych zwanych potocznie „dopalaczami”.
8. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży przez:
  - a) podejmowanie działań na rzecz zwiększenia efektywności profilaktyki w szkołach i placówkach oświatowych oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
  - b) realizację przedsięwzięć profilaktycznych: akcji/kampanii itp.,
  - c) ograniczenie rozmiaru ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży.

ADRESACI PROGRAMU

Główni adresaci programu, to: dzieci, młodzież, dorośli, kadra pedagogiczna, osoby uzależnione i współuzależnione, pracownicy socjalni, służby zdrowia i policji, pracownicy i członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie, a także sprzedawcy napojów alkoholowych i pozostała lokalna społeczność.

REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest Wójt Gminy Rzekuń za pośrednictwem pracownika merytorycznie odpowiedzialnego, który realizuje zadania programowe przy współpracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ZADANIA USTAWOWE I WŁASNE GMINY W ZAKRESIE

PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

Uzależnienie jest nabytym stanem zaburzenia zdrowia psychicznego i fizycznego, który charakteryzuje się okresowym lub stałym przymusem wykonywania określonej czynności lub zażywania psychoaktywnej substancji chemicznej.

Termin ten jest stosowany m.in. w odniesieniu do takich zaburzeń psychicznych, jak uzależnienie od alkoholu (alkoholizmu), od narkotyków (narkomanii), w tym Nowych Substancji Psychoaktywnych (NSP), leków (lekomanii), czy papierosów (nikotynizmu). W szerszym rozumieniu termin jest stosowany także w odniesieniu do wielu innych przymusowych zachowań (uzależnień behawioralnych), m.in. hazardu, zespołu uzależnienia od Internetu, zespołu uzależnienia od gier komputerowych,

zespołu uzależnienia od telefonu komórkowego, zespołu uzależnienia od zakupów czy pracoholizmu, których specyfiką jest, m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

Zatem ustawodawca zdecydował się powierzyć gminom, poza zadaniami z zakresu uzależnień od substancji, również te dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym ze względu na ich rosnące rozpowszechnienie oraz wynikające z nich szkody zarówno zdrowotne, jak i społeczne.

Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych (International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems) uznaje uzależnienia i nawyki zachowań za jeden z rodzajów zaburzeń psychicznych, zaburzeń zachowań i neurorozwojowych – nowa klasyfikacja psychiatryczna ICD-11, obowiązująca od dnia 1 stycznia 2022 r.

Problemów uzależnień i ryzykownych zachowań doświadczyliśmy zwłaszcza kiedy na terenie Rzeczypospolitej Polskiej trwał stan epidemii SARS-CoV-2 ogłoszony w dniu 20 marca 2020 r. Choroba COVID-19 przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego, w tym zdrowia psychicznego, w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Dorośli oraz dzieci i młodzież byli w tym trudnym okresie szczególnie narażeni na problem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, tj. ryzykownych zachowań. U dorosłych spowodowana pandemią izolacja i praca zdalna niejednokrotnie pogłębiła trwający problem uzależnienia, natomiast u dzieci i młodzieży trwająca na przestrzeni pandemii wielokrotna nauka zdalna spowodowała szereg uzależnień i ryzykownych zachowań, głównie od Internetu, komputera, gier komputerowych oraz szereg zaburzeń, m.in. trwających stanów lękowych i depresyjnych.

Ważnym jest minimalizowanie skutków alkoholizmu, narkomanii i uzależnień behawioralnych i zapobieganie, czyli edukowanie, uświadamianie, wskazywanie alternatywnych sposobów spędzenia wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami oraz uczenie jak skutecznie bez używek, rozładowywać napięcie i rodzącą się agresję. Należy również wspierać młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, uczyć umiejętności mówienia "Nie" w sytuacjach, gdy młody człowiek jest poddany presji otoczenia.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na 2023 rok określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód zdrowotnych i społecznych mieszkańców gminy wynikających z nadużywania alkoholu, przeciwdziałania narkomanii, w tym

NSP, a także szkód wynikających z uzależnień behawioralnych - idących nierzadko w parze z uzależnieniem od substancji psychoaktywnych - m.in. hazardu, problemowego używania Internetu (PUI), zespołu uzależnienia od gier komputerowych, zespołu uzależnienia od telefonu komórkowego, zespołu uzależnienia od zakupów czy pracoholizmu.

Wytyczne Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom dot. realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wyraźnie wskazują, że pacjentami placówek uzależnienia od alkoholu są również osoby używające innych niż alkohol substancji psychoaktywnych (najczęściej łącznie z alkoholem), osoby mające rozpoznane zaburzeń nawyków i popędów oraz członkowie rodzin dotkniętych tymi zaburzeniami.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ust. 1-5 *ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.), art. 10 ust. 1-2 *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.), art. 6 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), w związku z art. 2 i 4 *ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608) oraz Celu operacyjnego 2 - Profilaktyka uzależnień *Narodowego Programu Zdrowia* na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642).

Program jest kontynuacją i rozwinięciem działań podejmowanych przez Gminę w latach ubiegłych, uzupełniony o nowe potrzeby i zdobyte doświadczenia oraz nowe wytyczne w związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1608), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. i wprowadza kilka istotnych zmian do lokalnych systemów rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Nowe potrzeby oraz zdobyte doświadczenia potwierdzają, że działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych należy prowadzić łącznie z działaniami zapobiegającymi zjawisku narkomanii oraz innym uzależnieniom, bowiem zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży najczęściej występują równocześnie, a przesłanki sięgania po alkohol, narkotyki, w tym NSP i inne substancje psychoaktywne, jak również mechanizm uzależnień behawioralnych są często identyczne. Dlatego istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, których patomechanizm jest podobny niezależnie od substancji czy czynności, która to uzależnienie wywołuje.

Diagnoza problemów i zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych występujących na terenie gminy oraz zapotrzebowanie na działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej lub działania korekcyjne i interwencje dla grup ryzyka.

1. Przeprowadzenie badań za pomocą ankiet skierowanych do nauczycieli, uczniów i rodziców.
2. Rozmowy z rodzicami i uczniami, obserwacja zachowań uczniów.
3. Rzetelne określenie problemu związanego z używaniem substancji psychoaktywnych na reprezentatywnej grupie młodzieży.
4. Wykorzystanie badań prowadzonych przez wychowawców młodzieży oraz studentów.
5. Ocena sytuacji rodzin, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu.
6. Ocena stanu przestępczości i wypadków drogowych z udziałem pijanych osób.
7. Analiza skarg i wniosków w sprawie funkcjonowania placówek handlowych i gastronomicznych, prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.
8. Przegląd sieci placówek handlowych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy.
9. Ocena pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Na podstawie danych uzyskanych przez realizację powyższych zadań oraz informacji uzyskanych od Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzekuniu można z całą pewnością stwierdzić, że przyczyny alkoholizmu wśród mieszkańców naszej gminy są następujące:

- a) niezaradność życiowa, brak umiejętności radzenia sobie ze stresem,
- b) brak alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Diagnoza problemów i zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy pozwala na mocne uzasadnienie działań podejmowanych przez Wójta oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w szczególności uzasadnia dalsze funkcjonowanie świetlic środowiskowych, które w znacznym stopniu realizują zadania zawarte w programie.

Mając powyższe na uwadze podejmujemy działania zmierzające do wyeliminowania przyczyn powstawania zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

I. Ograniczenie dostępności napojów alkoholowych na terenie Gminy Rzekuń

1. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu jak i poza miejscem sprzedaży prowadzona jest na terenie Gminy Rzekuń na podstawie zezwoleń wydawanych przez Wójta Gminy, po uprzednim uzyskaniu pozytywnej opinii Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy Rzekuń w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających oraz ustalenia zasad lokalizacji tych punktów.

2. Określona, uchwałą Nr III/11/2018 Rady Gminy Rzekuń z dnia 27 grudnia 2018 r., liczba maksymalna zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Rzekuń oraz ustalone zasady usytuowania na terenie gminy Rzekuń miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych - uwzględniają ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla mieszkańców gminy Rzekuń.

3. W 2022 roku na terenie Gminy Rzekuń funkcjonowało 26 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym:

Placówki handlowe - sklepy	Placówki gastronomiczne
22	4

Alkohol jest produktem legalnie dostępnym, a jednocześnie jest to substancja psychoaktywna i szkodliwa, dlatego w Polsce, podobnie jak w innych krajach europejskich, regulacje prawne związane z alkoholem mają charakter reglamentacyjny - ograniczający.

W naszej gminie statystycznie na jeden punkt sprzedaży przypada ok. 332 dorosłych mieszkańców (8634 mieszkańców dorosłych wg stanu na 31.12.2021 r.).

Z powyższych danych wynika, że dostępność do alkoholu na terenie naszej gminy nie jest duża w stosunku do ilości sołectw, gdzie na sołectwo przypada zaledwie 1,23 punktu sprzedaży.

II. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.

Na mocy art. 21 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach lecznictwa odwykowego, innych zakładach opieki zdrowotnej i jest bezpłatne. Koszty związane z leczeniem alkoholowych zespołów abstynencyjnych i odbyciem terapii w placówce odwykowej pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia (za pacjentów ubezpieczonych) i Ministerstwo Zdrowia (za pacjentów nieubezpieczonych).

Podstawową formą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna prowadzona przez specjalistów, a poza uczestnictwem w profesjonalnej terapii - uczestnictwo w ruchach samopomocowych, przede wszystkim w mitingach AA oraz zajęciach organizowanych przez stowarzyszenia abstynenckie.

Zwiększenie dostępności terapii uzależnienia od alkoholu dla mieszkańców gminy polegać będzie między innymi na:

1. Zorganizowaniu i pomocy w prowadzeniu punktu informacyjno - konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.
2. Zakupie i dystrybucji materiałów informacyjno - edukacyjnych.
3. Udzielaniu pomocy osobom uzależnionym, podejmującym leczenie w placówkach lecznictwa odwykowego na terenie kraju.
4. Kierowaniu osób zgłoszonych do GKRPA, na badanie przez biegłego.
5. Kierowaniu osób zgłoszonych do Sądu celem zastosowania obowiązku leczenia odwykowego.

III. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, z narkotykami, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Objęcie specjalną troską osób zagrożonych, a w szczególności dzieci z rodzin patologicznych.
2. Wspieranie działań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy materialnej rodzinom, w których występują problemy alkoholowe.

3. Koordynowanie działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie, a przede wszystkim szkół, świetlic środowiskowych, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

IV. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Napoje alkoholowe oraz substancje psychoaktywne są najbardziej rozpowszechnioną wśród polskiej młodzieży substancją psychoaktywną. Spożywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze, koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej. Prowadzi do zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy młodego człowieka.

Władze naszej gminy dostrzegają wagę problemu i znaczącą część środków przeznaczonych na realizację GPPiRPA przeznaczają na działania profilaktyczne adresowane do dzieci i młodzieży. Do działań realizowanych w ramach oferty profilaktycznej dla dzieci i młodzieży zaliczają się przede wszystkim cele realizowane w ramach działalności świetlic środowiskowych oraz wymienione poniżej:

1. Pomoc w organizowaniu przez świetlice konkursów, olimpiad o tematyce alkoholowej i narkotykowej, a także dotyczące uzależnień behawioralnych.
2. Prowadzenie prelekcji i pogadanek informacyjno - wychowawczych promujących zdrowie i trzeźwość w placówkach oświatowych oraz w świetlicach środowiskowych.
3. Wspierania działań mających na celu rozwój sportu wśród dzieci i młodzieży, a w szczególności pomoc klubom sportowym w organizowaniu różnego rodzaju zawodów sportowych - dofinansowanie do zakupu sprzętu i wyposażenia placów zabaw, boisk sportowych i świetlic wiejskich na terenie gminy, w tym zatrudnienie organizatora, opiekuna zajęć sportowych.
4. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych sportowych z zatrudnionym opiekunem - organizatorem sportu.
5. Szkolenie sprzedawców w zakresie umiejętności przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.

6. Budowa gminnej koalicji na rzecz podnoszenia społecznej świadomości „Alkoholizm to choroba”.

7. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego - świetlic środowiskowych w miejscowościach:

- Borawe - w budynku hali sportowej przy Szkole Podstawowej, Borawe 107, 07-411 Rzekuń
- Zabiele - w budynku OSP, Zabiele 59a, 07-411 Rzekuń
- Susku Nowy - w budynku świetlicy wiejskiej, Susk Nowy 20, 07-411 Rzekuń

V. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholizmu i narkomani.

1. Pomoc w organizowaniu klubów i stowarzyszeń abstynenckich na terenie gminy.
2. Zakup materiałów edukacyjnych i nagród dla uczestników konkursów o tematyce antyalkoholowej, antynikotynowej i antynarkotykowej, a także dotyczącej zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych.
3. Wspieranie inicjatyw promujących zdrowy styl życia w środowisku lokalnym.
4. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania związane z profilaktyką.

VI. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Prowadzenie kontroli placówek handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych.
2. Sporządzanie wniosków do Policji o wszczęcie dochodzenia w sprawie złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych.
3. Występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego przed Sądem w przypadkach złamania zakazu sprzedaży alkoholu niepełnoletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży pod zastaw i na kredyt oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych - na podstawie art. 4¹ ust. 1, pkt 6 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej

1. Pomoc w zorganizowaniu i prowadzeniu ośrodka integracji społecznej w Ostrołęce.
2. Wspieranie inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji oraz przedsięwzięć na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin - dotyczy między innymi: klubów integracji społecznej i klubów pracy - ewentualne dofinansowanie proporcjonalnie do uczestników - mieszkańców naszej gminy.

VIII. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

1. Prowadzenie rozmów z osobami zgłaszającymi przemoc w rodzinie z ofiarami przemocy oraz ze sprawcami przemocy w celu rozpoznania zaburzeń życia rodzinnego, ułożenia planu pomocy i podjęcia działań interwencyjnych.
2. Współpraca z Policją w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Prowadzenie programów edukacyjnych dla rodziców przygotowujących do wychowania dzieci bez przemocy.
4. Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a w szczególności z Zespołem Interdyscyplinarnym w celu usprawnienia systemu przepływu informacji oraz reagowania na zidentyfikowane problemy społeczne, w tym między innymi przemoc w rodzinie, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich i demoralizację nieletnich.

IX. Działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

1. Nawiązanie współpracy z policją w celu zwiększenia liczby kontroli stanu trzeźwości kierowców na terenie gminy.
2. Inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy policji oraz członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych
3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie gminy Rzekuń pod kątem przestrzegania zasady zakazu spożywania alkoholu w placówce handlowej i okolicy.

X. Działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Uzależnienia behawioralne to nowa grupa uzależnień psychicznych, które wiążą się z nałogowym wykonywaniem pewnych przyjemnych czynności. Ich realizacja prowadzi do krótkotrwałego uczucia euforii i ulgi, po czym pojawia się jeszcze silniejsza potrzeba ich powtórzenia. Prowadzi to do błędnego koła uzależnienia. Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są: hazard, zakupoholizm, kompulsywne objadanie się, uzależnienie od seksu lub pornografii, pracoholizm, uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych, siecioholizm - uzależnienie od używania sieci internetowej, fonoholizm - uzależnienie od telefonu komórkowego i wiele innych.

Działalność w ramach gminnego programu na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym:

1. Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym upowszechnianie materiałów informacyjnych oraz edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych.
2. Organizacja prelekcji na temat zagrożeń związanych z hazardem i innymi uzależnieniami behawioralnymi.
3. Organizacja kampanii społecznych na temat zagrożeń mających związek z e-uzależnieniami adresowana do rodziców dzieci w wieku przedszkolnym.
4. Wzmacnianie motywacji do ograniczenia zachowań ryzykownych wśród osób uzależnionych od hazardu lub innych uzależnień behawioralnych oraz wsparcia ich bliskich i rodzin.
5. Realizacja programów i spektakli profilaktycznych, we wszystkich typach szkół, mających na celu kształtowanie postaw i umiejętności służących wyborowi zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz możliwościach spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.
6. Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych dot. profilaktyki uzależnień poprzez; współudział w organizowanych konkursach, promujących pozytywne postawy i szerzenie zdrowego stylu życia, w tym zakup materiałów i nagród dla uczestników.
7. Organizowanie różnych form pomocy dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, a także dla pozostałych osób chętnych, między innymi poprzez prowadzenie i finansowanie zajęć sportowych oraz innych według ich potrzeb służących rozwijaniu zainteresowań i organizację czasu wolnego w ramach pozalekcyjnych zajęć opiekuńczo-wychowawczych.

8. Wspieranie działalności świetlicy m.in. poprzez zakupu niezbędnych materiałów, dalsze doposażenie w sprzęt i pomoce do prowadzenia zajęć.
9. Współorganizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych oraz kulturalnych, promujących zdrowy, bezpieczny styl życia wolny od uzależnień (np. festyny, rozgrywki i zawody sportowe, imprezy integracyjne).

XI. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych - wymienionych powyżej.
2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego – zgodnie z art: 24 - 36 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Indywidualne poradnictwo dla osób uzależnionych od alkoholu lub innych substancji psychotropowych oraz osób współuzależnionych.
4. Opiniowanie wydawanych zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność w zakresie lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12, ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeprowadzanie wizji lokalnych w celu dokonania pomiarów odległości punktu sprzedaży od obiektów chronionych uchwałą Rady Gminy w miejscowościach, gdzie te obiekty występują.
5. Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia wydanego przez Wójta Gminy Rzekuń.
6. Przyjmowanie wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu.
7. Zapoznanie się z dokumentacją, dowodami i wywiadami środowiskowymi w sprawach osób nadużywających alkoholu.
8. Kierowanie na badanie przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego dla osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład pożycia rodzinnego, demoralizują nieletnich, zakłócają spokój i porządek publiczny.

9. Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
10. Prowadzenie rozmów z osobami wezwanymi przed komisję celem rozpoznania sytuacji i ustalenia sposobu udzielenia pomocy.
11. Współpraca z ekspertami w zakresie metod rozwiązywania problemów związanych z alkoholem.
12. Udział członków GKRPA w szkoleniach i konferencjach z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.

XII. Zasady wynagradzania Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji (za wykonane prace wymienione powyżej) - za jedno posiedzenie w wysokości:

Przewodniczący - **250,00 zł brutto**,

Sekretarz - **230,00 zł brutto**,

Członkowie - **200,00 zł brutto**.
2. Przez udział w posiedzeniu Komisji rozumie się również udział członków Komisji w zespole ds. kontroli i wizji lokalnych w placówkach handlowych i gastronomicznych oraz innych wynikających z potrzeb.
3. Podstawę wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 stanowią podpisane i uwierzytelnione przez Przewodniczącego Komisji listy posiedzeń, przedłożone do Referatu Finansów w terminie do 7 dni po odbyciu posiedzenia.
4. Wypłata wynagrodzenia dokonywana będzie na podstawie list obecności - przelewem, na wskazane przez członka Komisji konto osobiste, w terminie do 14 dni od daty przekazania listy.

XIII. Źródła finansowania Programu

Środki na finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pozyskiwane będą z następujących źródeł: - ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez podmioty gospodarcze.

Wydatki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są gromadzone w budżecie Gminy w dziale 851 - ochrona zdrowia, rozdział 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii.

Dział 851 Rozdział 85154 zapobieganie alkoholizmowi - 183 100,00 zł,

Dział 851 Rozdział 85153 Zapobieganie narkomanii - 1 800,00 zł.

Ustawy o zamówieniach publicznych nie stosuje się w przypadku zawierania umów na realizację zadań GPPiRPA, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 130 000,00 złotych (netto) - zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy Rzekuń w sprawie regulaminu udzielania zamówień publicznych (Zarządzenie nr 136/2020 Wójta Gminy Rzekuń z dnia 31 grudnia 2020 r.).

W roku 2023 planuje się pozyskanie, z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, środki w wysokości:

L.p	Rodzaj zezwolenia	Ilość zezwoleń	Kwota opłaty - podstawowe	Łącznie
1.	Pow. 18% „C”	22	2.100,00zł	23.100,00 zł
2.	od 4,5% do 18% „B”	22	525,00zł	8.925,00 zł
3.	do 4,5% oraz piwo	25	525,00 zł	3150,00 zł
4.	jednorazowe	6	43,75 zł	262,50 zł
6.	opłaty zwiększone	26	A. 1,4% B. 1,4% C. 2,7%	48.792,35 4.307,36 71.915,34
	Razem:			160.452,55 zł

XIV. Kontrola Realizacji Zadań Gminnego Programu Profilaktyki I Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sprawuje Wójt Gminy Rzekuń.

Informację z realizacji zadań zawartych w GPPiRPA Wójt Gminy przedkłada Radzie Gminy w terminie do 31 marca za rok poprzedni.

Sprawozdanie z wykonania zadań GPPiRPA oraz z realizacji wydatków na te zadania stanowią podstawę do opracowania harmonogramu wydatków na rok następny dla zadań cyklicznych (powtarzających się).

Środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych niewykorzystane w danym roku budżetowym na realizację GPPiRPA, przechodzą do wykorzystania w Programie na rok następny (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Oczekiwane efekty programu:

1. Zwiększenie świadomości mieszkańców naszej gminy o zdrowotnych i społecznych skutkach nadużywania alkoholu, narkotyków i substancji psychoaktywnych.
2. Pogłębienie wiedzy mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia w zakresie rozwiązywania problemów związanych z wszelkiego rodzaju uzależnieniami.
3. Dotarcie do szerokiej grupy mieszkańców z programami profilaktycznymi.
4. Pozyskanie nowych podmiotów i osób fizycznych wspomagających i inicjujących działania na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

